

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗАЈЕДНИЧКА СЛУЖБА**

Сектор за међународне односе и протокол

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**SEKRETARIJAT / TAJNIŠTVO
ZAJEDNIČKA SLUŽBA**

Sektor za međunarodne odnose i protokol

Broj: 01,02,03,04/4-05-1-584/24
Sarajevo, 26. 11. 2024.

**KOLEGIJ PREDSTAVNIČKOG DOMA PSBiH
KOLEGIJ DOMA NARODA PSBiH**

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

PRIMLJENO: 19-05-2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

Predmet: Izvještaj sa završnog sastanka Konvencije za jačanje
Centralnoevropske inicijative, održanog 5. jula u Rimu (Italija)

Predsjedavajuća Komisije za vanjske poslove Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i članica Konvencije za jačanje Centralnoevropske inicijative Darijana Filipović te zamjenik predsjedavajućeg Delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini CEI-a Predrag Kožul 5. jula 2024. godine učestvovali su u Rimu na trećem i posljednjem sastanku Konvencije za jačanje Centralnoevropske inicijative.

Na sastanku Konvencije, čiji je cilj jačanje političke uloge CEI-a u procesu evropskih integracija za zemlje u pregovorima za članstvo u Evropskoj uniji, kao i ubrzavanje ispunjavanja ciljeva održivog razvoja u državama članicama CEI-a, usvojeni su zaključci i preporuke s ranijih sastanaka Konvencije, koji su održani u Trstu i Rimu u februaru i aprilu ove godine.

Moderatori sastanka bili su senator Stefaniya Kraksi, predsjednica Odbora za vanjske poslove i odbranu italijanskog parlamenta, i Salvatore Kajata, predsjednik italijanske delegacije u Parlamentarnoj dimenziji CEI-a.

Zamjenik premijera i ministar vanjskih poslova i međunarodne saradnje Antonio Tajani prenio je poruku u kojoj je istaknuo da je Parlamentarna dimenzija CEI-a suštinska komponenta identiteta CEI-a te da je podrška italijanskog parlamenta od ključnog značaja. Tajani je istaknuo da jačanje kapaciteta nacionalnih institucija odgovornih za proces evropskih integracija, posebno nacionalnih parlamenata, predstavlja strateško ulaganje u budućnost.

Visoki predstavnici parlamenata i vlada zemalja članica CEI-a na sastanku su raspravljali o tri glavna pravca reformskog puta: jačanje političke uloge CEI-a; jačanje odnosa CEI-a sa institucijama EU; jačanje Sekretarijata CEI-a. Na osnovu toga, oni su podijelili razmišljanje o mogućim načinima kako se CEI može suočiti s trenutnim i budućim izazovima i unaprijediti svoju ulogu kao vrijedne političke platforme koja promovira regionalnu saradnju s ciljem podrške procesu evropskih integracija i proširenja.

Kao direktan putokaz za buduće djelovanje, usvojen je set preporuka na osnovu zajedničkog političkog stava među zemljama. Preporuke bi trebale biti predstavljene

strukturama vladine i parlamentarne dimenzije CEI-a na daljnje razmatranje. Razgovarano je i o izvodljivosti predloženih akcija u odnosu na postojeće strukture i mehanizme CEI-a koji imaju potencijal da pruže solidnu osnovu za doprinos ovom nastojanju.

U usvojenim preporukama, koje se odnose na parlamentarnu dimenziju ove regionalne multilateralne organizacije, ističe se potreba za oživljavanjem spektra struktura i sastanaka unutar Parlamentarne dimenzije CEI-a, kao i potreba za održavanjem sastanaka Parlamentarne dimenzije CEI-a s Evropskim parlamentom i njegovim strukturama s ciljem razmjene iskustava i ekspertske i tehničke podrške u procesu pristupnih pregovora država kandidata za članstvo u EU.

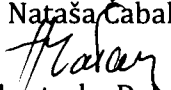
Također se apelira i na jačanje interakcije između vladine i parlamentarne dimenzije CEI-a, posebno o pitanjima značajnim za proces evropskih integracija, poput usklađivanja sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU.

U setu preporuka predlaže se jačanje saradnje s drugim međunarodnim i regionalnim organizacijama koje dijele istu misiju, ciljeve i prioritete koje zagovara CEI, te povećanje prisutnosti predstavnika CEI-a na važnim evropskim i međunarodnim događajima. U vezi s tim, učesnici sastanka usvojenim preporukama zagovaraju i jačanje uloge Izvršnog sekretarijata CEI-a, te otvaranje posebnog predstavništva CEI-a pri institucijama EU u Briselu.

Cjelokupan proces pokrenut povodom Tršćanske platforme CEI-a, održane u Trstu 12. i 13. oktobra 2023. godine, a koji se zatim nastavio u tri sastanka na visokom nivou, potvrdio je posvećenost zemalja članica CEI-u i istaknuo ključnu važnost efikasne saradnje među vladinim i parlamentarnim dimenzijama kako bi se ostvarila osnovna misija organizacije, u koordinaciji sa Izvršnim sekretarijatom CEI-a.

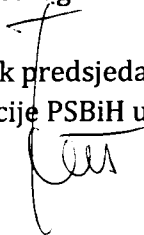
Izveštaj pripremila

Nataša Čabak

Sekretarka Delegacije

Izveštaj odobrio

Predrag Kožul

Zamjenik predsjedavajućeg
Delegacije PSBiH u PSCEI-u

Dostaviti:

- naslovu
- Komisiji za vanjske poslove PDPSBiH
- članovima Delegacije PSBiH u PSCEI-u
- Sektoru za odnose s javnošću PSBiH
- a/a

KONVENCIJA ZA JAČANJE CENTRALNOEVROPSKE INICIJATIVE

Preporuke za jačanje Centralnoevropske inicijative

1. Jačanje političke uloge CEI-a

Više od tri decenije intenzivne regionalne saradnje u okviru CEI-a stvorile su odličnu osnovu na kojoj se može graditi. Sastav CEI-a koji obuhvata zemlje članice CEI-a i one koje nisu zemlje članice EU – sve kandidate za EU, predstavlja dodatnu vrijednost koju treba dalje promovirati. Osim toga, u svjetlu sve većih i složenih izazova, koji utiču na međunarodni mir i sigurnost, idalje postoji veća potreba za multilateralnim pristupom. U tom smislu, potrebna je snažnija promocija regionalne saradnje, kao pravog modela za efikasno rješavanje ranjivosti našeg vremena i za bolje ispunjavanje zahtjeva i očekivanja država članica, posebno u pogledu podrške evropskim integracijama i održivom razvoju.

Da bi se izašlo nakraj s ovim scenarijem, trebalo bi preduzeti zajednički napor da se ojača uloga CEI-a kao vrijedne političke platforme koja doprinosi stabilizaciji regiona, njegovom ekonomskom razvoju i društvenom napretku. Stoga, na vrhu ovog procesa, treba predvidjeti jačanje ishoda i dometa političkih sastanaka CEI-a s ciljem davanja novog političkog podsticaja organizaciji. S jedne strane, trebalo bi razmotriti oživljavanje samita CEI u okviru programa predsjedavanja i trebalo bi da se odvijaju redovnije kako bi se omogućila široka diskusija o hitnim pitanjima za region (*npr. kao što je to bio slučaj s Covid-19, premijeri bi mogli da razgovaraju o aktuelnim pitanjima kao što su Ukrajina, višestruki aspekti sigurnosti itd.*). S druge strane, konzistentnost i kontinuitet političkog dijaloga treba nastaviti da se osigurava kroz sastanak MIP (prema već ustaljenoj praksi dva sastanka: formalnog, u zemlji Predsjedništva i neformalnog u Njujorku). Samit CEI-a bi se također mogao sazvati neformalno, a po potrebi i na marginama drugih međunarodnih skupova na visokom nivou na kojima je predviđeno učešće premijera. U ovom zajedničkom nastojanju, uloga političkih direktora i trojke CEI mogla bi biti ključna. Osim toga, u duhu rada Konvencije, treba promovirati češće interakcije i mogućnosti sinergije između vladine i parlamentarne dimenzije CEI-a s ciljem jačanja političke uloge CEI-a.

Osim toga, održavanje sektorskih ministarskih sastanaka u okviru predsjedavanja CEI-em moglo bi se ojačati fokusiranim diskusijama o aktuelnim pitanjima za region (*npr. o pitanjima kao što su regionalna povezanost, trostruka planetarna kriza itd.*). To bi se moglo uraditi i u saradnji s drugim međunarodnim i regionalnim partnerima.

U tom kontekstu, rotirajuća predsjedništva i Izvršni sekretarijat CEI-a (CEI-IS) treba da nastoje da razviju redovniji i strukturiraniji dijalog s drugim relevantnim međunarodnim i regionalnim organizacijama aktivnim u regionu i da daju prioritet strateškim partnerstvima o aktuelnim pitanjima (*npr. sastanak Komiteta nacionalnih koordinatora – KNK godišnje bi mogao biti posvećen ovom pitanju*). Takvu sektorsku saradnju i dijalog s drugim međunarodnim i regionalnim akterima trebalo bi provoditi na način koji je više orijentiran na rezultate s ciljem da se dođe do konkretnih rezultata za države članice (*npr. sa SZO/Evropa o zdravstvenim pitanjima, s Vijećem Evrope o mladima itd.*) i „niša“ za CEI kako bi se izbjeglo dupliranje i preklapanje s oblastima saradnje kojima se bave drugi forumi. Osim toga, mogla bi se razmotriti saradnja s trećim zemljama iz regiona i šire, koje dijele iste ciljeve i ciljeve država članica CEI-a.

Strateška partnerstva bi također mogla da povećaju vidljivost i prisustvo CEI-a na evropskom i međunarodnom nivou. U tom cilju treba nastaviti i dalje intenzivirati praksu davanja zajedničkih izjava povodom događaja na visokom nivou UN-a. Štaviše, ova praksa bi se mogla istražiti i u vezi sa sastancima EU, uzimajući u obzir autonomiju EU u donošenju odluka, kao i na drugim relevantnim međunarodnim događajima.

Na kraju, ali ne i najmanje važno, daljnja podrška Ukrajini takođe treba da bude glavni prioritet.

Da rezimiramo, preporučuju se sljedeći koraci

CILJEVI	AKCIJE
<i>Oživljavanje čitavog spektra struktura i sastanaka CEI-a u okviru vladine dimenzije</i>	➤ Reintegrirati Samit CEI-a u program predsjedavanja, pružajući instrumentalnu ulogu političkim direktorima i Trojci CEI-a. ➤ Istražiti sazivanje Samita CEI-a, neformalno i, ako je potrebno, na marginama skupova koji već predviđaju učešće premijera (npr. u Briselu na marginama odgovarajućih sastanaka EU, uzimajući u obzir autonomiju EU u donošenju odluka i izbjegavajući dupliranje s procesima u Vijeću EU ili s drugim međunarodnim forumima), što bi moglo povećati vidljivost CEI-a na nivou EU i bilo isplativo u smislu organizacije. ➤ Predvidjeti reintegraciju u program Predsjedništva sektorskih ministarskih sastanaka o aktuelnim pitanjima za region.
<i>Oživljavanje čitavog spektra struktura i sastanaka u okviru parlamentarne dimenzije</i>	➤ Razmotriti sazivanje sastanaka parlamentarne dimenzije s Evropskim parlamentom ili njegovim strukturama. ➤ Promovirati razmjenu iskustava (zemlje CEI-a koje nisu članice EU) u okviru Generalnog komiteta za političke i unutrašnje poslove parlamentarne dimenzije, uz učešće pravnih komisija parlamenta država članica s ciljem podrške provođenju reformi. ➤ Razmotriti nastavak sastanaka Stalnog komiteta. ➤ Promovirati jačanje vidljivosti CEI-a povećanjem njegovog prisustva na različitim parlamentarnim veb-stranicama.
<i>Ojačati interakciju između vladine i parlamentarne dimenzije</i>	➤ Promovirati interakciju o pitanjima značajnim za proces evropskih integracija zemalja CEI-a koje nisu članice EU, uz uključivanje relevantnih vladinih i parlamentarnih institucija u državama članicama CEI-a.
<i>Unaprijediti strateška partnerstva usmjerena na rezultate</i>	➤ Poboljšati projektno orijentiranu saradnju s drugim međunarodnim i regionalnim organizacijama u korist država članica uz redovnu procjenu postojećih potreba i u skladu sa izazovima. ➤ Uspostaviti saradnju sa zemljama iz geografskog regiona koje dijele iste ciljeve i ciljeve kao i zemlje članice CEI-a. ➤ Uspostaviti saradnju s trećim zemljama koje dijele misiju i ciljeve CEI-a.
<i>Povećati prisustvo CEI-a na evropskim i međunarodnim događajima</i>	➤ Razmotriti povećanje broja i učestalosti zajedničkih izjava na sastancima UN-a, pod uslovom da ove izjave predstavljaju dodatnu vrijednost u pogledu ispunjavanja misije CEI-a. ➤ Istražiti slične prakse prilikom sastanaka EU, uz uvažavanje autonomije EU u donošenju odluka.
<i>Daljnja podrška Ukrajini</i>	➤ Nastaviti dalje podržavati Ukrajinu u okviru formata CEI-a. ➤ Ispitati mogućnosti za pridruživanje obnovi Ukrajine u koordinaciji s drugim međunarodnim akterima.

2. Jačanje odnosa CEI-a sa institucijama EU

Uspostavljanje strukturiranih veza saradnje s EU i njenim institucijama oduvijek je bio jedan od glavnih prioriteta CEI-a u podršci procesu evropskih integracija, posebno proširenju EU.

Međutim, put ka EU zasnovan je na zaslugama i zahtijeva dugu seriju primjene standarda i ispunjavanje kriterija za pristupanje od strane kandidata za članstvo u EU. U tom smislu, CEI bi trebalo da dodatno pojača svoju ulogu

platforme za dijalog i saradnju, kao i da omogući prijenos znanja između CEI EU i zemalja koje nisu članice EU o reformama u vezi s proširenjem EU (*npr. KNK bi mogao da razgovara o modalitetima*).

U tom cilju, trebalo bi pažljivo istražiti da li bi pojačana i stalnija veza (*npr. preko ureda CEI u Briselu, uključivanje stalnih predstavništava ili misija itd*) sa institucijama EU u Briselu osigurala dodatnu vrijednost. Željeni ishod takve veze mogao bi biti da Evropska komisija (EK) uspostavi delegiranu saradnju s CEI-IS za realizaciju projekata kao partnerska organizacija (tzv. indirektno upravljanje).

Da rezimiramo, preporučuju se sljedeći koraci:

CILJEVI	AKCIJE
<i>Ojačati saradnju na reformama vezanim za proširenje EU u okviru CEI-a</i>	➤ Podržavati politički dijalog i saradnju koji podržavaju reforme vezane za evropske integracije, bez prejudiciranja daljnjeg proširenja EU, kroz odgovarajuće instrumente CEI-a (<i>npr. izjave, kampanje za podizanje svijesti itd</i>). ➤ Povjeriti KNK da dalje promovira transfer znanja između CEI EU i zemalja koje nisu članice EU, kroz projekte i programe izgradnje kapaciteta.
<i>Uspostaviti vezu sa institucijama EU</i>	➤ Razmotriti mogućnost dodatne vrijednosti uspostavljanja namjenskog ureda CEI u Briselu, nakon pojašnjenja finansijskih i operativnih modaliteta u okviru povezanih struktura CEI-a. ➤ Istražiti moguće učešće stalnih predstavnika i misija u Briselu s ciljem redovnog protoka informacija o aktivnostima CEI-a.
<i>Dobiti delegiranu saradnju od EK</i>	➤ Uspostaviti plan mogućih akcija/projekata koji bi mogli biti u skladu sa zahtjevima EK za način „indirektnog upravljanja“.

3. Jačanje uloge Izvršnog sekretarijata CEI-a

Izvršni sekretarijat CEI-a pomaže u provođenju odluka usvojenih na političkom nivou i promovira programe i inicijative za podsticanje saradnje u regionu. Također, predlaže proaktivne inicijative u korist poboljšane regionalne saradnje i nudi rješenja za rješavanje izazova u okviru instrumenata koje pružaju države članice CEI-a.

Prije svega, treba generalno povećati operativni nivo CEI-a kao organizacije s ciljem boljeg ostvarivanja ambicioznog političkog programa, povećanja broja projekata i razvoja efikasne sinergije s drugim potencijalnim partnerima i zainteresiranim stranama u oblastima od zajedničkog interesa, uz istovremeno povećanje vidljivosti kroz efikasnu komunikacijsku strategiju.

U tom pogledu, pristup s više zainteresiranih strana mogao bi da igra važnu ulogu. Tokom vremena, CEI je uspostavio široku dimenziju i vrijednu mrežu zainteresiranih strana i nevladinih aktera (*lokalne vlasti, privatni sektor, akademska zajednica, mediji, mladi itd*). Okupljanje takvih zainteresiranih strana iz cijelog regiona, kako bi se razgovaralo o pitanjima od posebnog značaja za region, uloga je koju je CEI u dobroj poziciji da preuzme i doprinese podizanju operativnosti organizacije. Ova vrsta vertikalno integrirane praktične saradnje mogla bi da bude model za aktivnosti koje CEI preduzima, posebno s ciljem jačanja „Lokalne dimenzije CEI-a“, „Agende mladih CEI-a“ ili daljnjeg razvoja kulturne dimenzije.

Osim toga, treba redovno procjenjivati dobre prakse i uspješne priče ostvarene u okviru fondova, programa i instrumenata CEI-a (*npr. prilikom posebnog KNK sastanka*) kako bi njihova dodatna vrijednost mogla da posluži kao referenca za racionalizaciju akcija CEI-a i za promoviranje sinergije između političke komponente i projektno orijentiranih aktivnosti.

Unapređenje ukupnog operativnog aspekta CEI-a je usko povezano s administrativnom ulogom Sekretarijata. U tom cilju, kako bi se bolje zadovoljile potrebe, bilo bi neophodno jačanje CEI-IS (npr. putem upućivanja službenika iz institucija u CEI-IS kako bi se pratili fokus programi). Pažnja bi se također mogla posvetiti osiguravanju vanjskog finansiranja od potencijalnih donatora.

Da rezimiramo, preporučuju se sljedeći koraci:

CILJEVI	AKCIJE
<i>Ojačati pristup s više zainteresiranih strana</i>	➤ Ojačati aktivnosti osmišljene da podstaknu vertikalno integriranu praktičnu saradnju, okupljajući različite zainteresirane strane. ➤ Dalje promovirati sinergiju između multilateralne komponente i projektno orijentiranih aktivnosti
<i>Osigurati pravi sastav nadležnosti u CEI-IS</i>	➤ Podsticati upućivanje službenika u CEI-IS da prate fokus programe.
<i>Pojačajte napore za prikupljanje sredstava</i>	➤ Uspostaviti kontakte s potencijalnim donatorima kao što su treće zemlje, međunarodne finansijske institucije i drugi, uz prezentaciju detaljnog plana u vezi s predviđenim aktivnostima.

Namjera je da se Preporuke predstave strukturama vladine i parlamentarne dimenzije CEI-a. Zatim će na ovim strukturama i njihovim procesima donošenja odluka (u skladu s njihovim pravilnicima) biti da odluče šta, kako i da li da ih ugrade u svoj rad i/ili statute.